

דידה בתפקיד

„אילו הייתה אדם בעל שיעור-קומה, הייתי נלחם בה!“

היום אין לי שום דבר נגד דליה. אני מאחל לה כל טוב. שמעתי שיש לה חבר פירסומאי, ושהם עומדים להתחתן, אז שיהיה לה במזל.

כשעזבתי את הבית, אמרתי לה: דליה, אל תלכי בדרכים עקלקלות, אני רוצה ש- נעבוד יחד, אך היא לא התייחסה. בילה כלל לא קיימת בשבילה. היא לא מצל- צלת אלינו הביתה. הילדה יכולה להיות חולה, והיא לא תצלצל, היא תחכה שאבוא אל הורי.

בכלל, היחס שלה להורי הקשישים לא ייאמן. חוצפה של אשה! אמא שלי חר- לתילב ואבא זקן, אבל היא מנצלת אותם עד טיפת-הדם האחרונה.

כעת, אחרי מתן הגט, הכל בא על מקור מו בשלום. בילה ואני נישא בעתיד הקרוב, ואני מקווה שגם דליה תישא. מה חשוב הוא אושרה של איילה ולזה, אני מקווה, נדאג שנינו, במיקרה הזה, ביחד.

כשהודעתי לה שאני עוזב, היא רצתה גט. ואני אלך מהבית בלי שהיא תתן לי שום דבר. זה ששילמתי באותו זמן חובות על הבית, זה ששילמתי גם הוצאות אחרות, זה לא אמר כלום. היא נסעה אז לשלושה חודשים לאמריקה, והשאירה את הילדה אצל הורי.

חוצפה

של אשה!

התפשרתי. היא נשארה עם הבית ועם הכל. אני רואה את הילדה כל יום, היא באה הנה כל שישי-שבת. אני משועב על הילדה הזאת, אני יכול לשחק איתה שעות. בהתחלה דליה לא הסכימה שאבוא אליה הביתה, והייתי רואה את הילדה בדירה של הורי. בכל פעם שהקטנה רצתה שאעלה למעלה, הייתי צריך להמציא תירוצים. בסוף היא הבינה. קשה לרמות ילדים.

זה לא יהיה יפה שיגידו שאתה נותן תפקיד לאשה שאתה חי איתה ואפילו לא נשוי לה.

במשך חמש השנים האחרונות שלי ב- הבימה, סגרנו אותי. אני מאושר בחיי, אני מאושר כאדם, אבל בהבימה אני ב- החלט לא מאושר. אני מבזבז זמן.

הם אומרים שאני מקדם את הקריירה של בילה כפי שקידמתי את הקריירה של דליה. אם משהו יכול להצביע על איזשהו תפקיד שדליה קיבלה בזכותי, אני אעניק לו פרס אוסקר. להיפך, כמה פע- מים חשבת שהיא לא מתאימה לתפקיד ובכל זאת היא קיבלה אותו.

בילה לא

נכנסה לחיינו!

ב ידה לא נכנסה אף פעם לחיים שלי ושל דליה. זה שקר ש- אינני מוכן לשאת אותו. לא נכנסים ל- חיינו של משהו, אלא אם כן משהו רוצה שייכנסו לחיים שלו. חיינו של אדם זו זכותו הבלעדית. דליה ואני חיינו יחד 14 שנים, והיו עליות ומורדות וטוב ולא טוב. אני חוזר ומדגיש, בילה לא נכנסה ל- חיינו! והו שקר לא הוגן, לא לגבי, לא לגבי דליה ולא לגבי בילה.

אני מאמין בשיוויון-מישקל בחיים, לא ב- דבר קבוע. ולפעמים שיוויון-המישקל נור- טה לכאן או לכאן. היו כל מיני סיבות שהפרו את שיוויון-המישקל של נישואי עם דליה, וכל אחד מאיתנו לקח לו את ה- אוימוט שלו.

בילה לא הרסה את חיינו. מה שקרה ביני לבין דליה, קרה הרבה לפני ש- שמעתי את השם בילה מס. למעשה עבר בינינו חתול שחור לפחות שנתיים עוד לפני שהכרתי את בילה. זה שהמשכנו לחיות ביחד, ונראינו לפעמים ביחד, זו לא היתה ערובה לאושר. היתה לנו ילדה ביחד, בית ביחד, הרגלים וחוסר-החלטה. כשהחלטתי לעזוב, לא לקחתי מהבית שלי כלום. לא ספר, לא מחברת. כש- באתי לקחת דברים פרטיים, הסתבר לי שסוודר שדליה סרגה לי בזמנו, נעלם. היא פשוט קרעה אותו לגזרים.

משהו אחר היה לוקח משם כל מה ש- נתתי לה כל החיים. זה שהיא השמיצה אותי ואמרה שאני קמצן, זו הבעייה שלה. ראיתי את כתבי-האישום שבו היה כתוב שאינני משלם לילדה. זו היתה סתם הש- מצה. ההורים הזקנים שלי מבשלים לדליה ולאילה את ארוחותיהן כמעט יומיים. הם מכרו מיגרש שהיום שווה מיליון לירות, כדי שיוכלו לגור בדירה למטה ולגדל בשבילה את ילדתה.

אדם חי

רק פעם אחת

כ שבאים אורחים חשובים לדליה, היא אומרת לאמי חולת-הלב: „תכניי בבקשה ארוחת-ערב לאורחים שלי.“

שישאלו אותי פעם כמה השקעתי בבית ההוא שברחוב פרוג. ב-1968 השקעתי בו סכום שאם הייתי קונה בו שלוש דירות, הייתי היום סופר-מיליונר.

אלא שרכוש זה הדבר האחרון שאני יכול להתייחס אליו, לגבי זה דבר שהולך ו- בא. אני מרגיש קטנוני שאני צריך להש- מיץ אותה, אני מרגיש כמו אפס. אילו היא הייתה אדם בעל שיעור-קומה, הייתי נלחם בה, אבל כמו שהיא, אין בזה כל טעם.

אנשים שואלים אותי איך יכולתי לעזוב הכל וללכת. כשאדם קם ועוזב הכל, הוא לא קם ועוזב הכל. אדם חי רק פעם אחת, והחיים האלה אינם חוזרים. כל יום שאני חי, שייך לעבר, אם אדם ממשיך לבוסס בבזבז היוון, זה כאילו הוא מת.

זה שבילה נקלעה לחיי-נישואי, היה מיקרי לגמרי. למרות שהייתי עדיין בבית, בזמן לא הייתי עם דליה, לא היינו ביחד. בבילה פגשתי במיקרה, וגם אחרי זה, מעשית, לא היה כלום.

הרבה זמן לפני שהכרתי את בילה אמרתי לדליה שניסר, והיא ידעה שיום יבוא ואעזוב אותה. הוזהרתי אותה פעמים רבות שזה יקרה, אבל היא לא רצתה להקשיב לי.

תפקידים וקיבלתי הערכות יפות. אני בהח- לט מאושרת בתפקידים הקטנים שלי, לא רוצה שיגידו שמישהו אשורב מקדם את הקריירה שלי. זה בהחלט לא נכון. זה ש- יש בינינו שיתוף-פעולה מלא בעבודה, זה עניין אחר. הוא מאמין בי כשחקנית, ואני מאמינה בו כאי-שתיאטרון. אנחנו אחד בשביל השני, אחד משלים את השני.

ברגע שהחלטנו לעבור לגור יחד, קנינו דירה ברחוב טאגור, נכנסנו לחובות לא- גורמליים, אבא שלי עזר לי, אבל חוץ מהדירה לא היה לנו כלום. הפרשה-הגילים בינינו מעולם לא הפריע לי. משה הרבה יותר צעיר מרוב ההכרים שהיו לי. הוא אדם עם חושי-המור, הוא מצחיק אותי, מעניין, מלא מרץ. אם יש בעייה, או נכ- שלים במשהו, הוא כבר חושב על דברים אחרים. זה ממש אושר לחיות איתו. על הדירה הריקה הוא אמר: „תראי, עוד יהיה לנו“ הוא עשה הכל לבד, החל מהמיטה בחדר-השינה וכלה באיציטבות- הספרים ומיסגרות-התמונות. אני התחלתי לרקום ולסרוג, והוויולונות והכריות בבית הם מעשהידי. הוא לימד אותי לבשל, והיום אני ממש מומחית במאכלים בוכ- ריים.

אני רוצה לעשות לו ילד, כי איתו זו מיצוה לעשות ילדים. צריך לראות את היחס שלו לבתו איילה, ולילדים של חב- רים שבאים לבקר אותנו. אני חושבת שזכיתי בטוב שבאדם.

מאושר בחיים,

לא בתיאטרון

ע ד כאן סיפורת של בילה. שעה שבילה מדברת, בקולה הרך, מסתובב לו משה בדירה כארי בסגור, ניכר בו כי קשה לו לדבר, קשה לו לפי רוק את כל המעיץ עליו, לבסוף הוא נכנס לחדר-האורחים, ואומר: „טוב, אם צריך להגיד, אני אגיד.“

אך ככל הנראה, בכל-זאת קשה לו ל- בר על גירושיו הטריים מדליה פרידלנד, והוא מעדיף להגיד את אשר על ליבו נגד תיאטרונה, הבימה, משה, כזכור, היה אחד המועמדים לתפקיד המנהל האמנותי בתיאטרון הלאומי, תפקיד שבו זכה לבסוף הבמאי הצעיר יוסי יורעאלי.

מספר מישח:

שלוש שנים לחמתי לבנים את בני ערו- בה. שבע פעמים דחו את העלאת ההצגה. המנהל האמנותי התנגד, המנהל האדמי- ניסטריבי התנגד, לא נתנו לי שחקנים. ליאה קניג, אחת השחקניות שקיבלתי מת- תיאטרון, לא באה בכלל לחזרות. ואם אני לא התפוצצתי, אז אני הבלון הכי נהדר בעולם.

בילה אמרה לי: „מישה, אתה הולך להתחרבן, כולם נגדך, זה לא יילך.“ אמר- תי לה: „אם לא אעשה את ההצגה, את- חרבן.“ אני חי כדי להוכיח שאני מתגבר על מיכשולים. ארבעה חודשים עשינו חזרות, כשברור היה לי לחלוטין שאחד השחקנים, מנחם עיני, בעל תפקיד די מרכזי בהצגה, לא יוכל לשחק בהצגה- הבכורה כי יש לו התחייבויות אחרות. התרעתי, הוזהרתי, אך הם לא שעו לי. אחרי ארבעה חודשים קרת מה שידעתי שיקרה. נשארת בלי שחקן. רק אז קי- בלתי את מי שרציתי כל הזמן, שחקן צעיר ובלתי-ידוע בשם שימעון כהן.

התיאטרון מתנכל לכל דבר טוב. שמעון פינקל אמר לי שהוא לא מאמין בהצגה, בבמאי ובצוות, מבחינה פוליטית זה היה, לדעתו, מחזה רע. למת? כי הוא מדבר בעד חירות האדם ונגד שילטון כיבוש.

„הבימה“

סגרו אותי!

כ שביימתי את בני ערובה, יעדתי את בילה לתפקיד האם. אמרו לי: „את אתה נותן לבילה תפקיד שרובינו שיתקה לפני שלושים שנה? קראו לבילה מאחרי גבי, ואמרו לה: „אם את רוצה להזיק למישה, אם את רוצה שכל האנשים ירכלו שהוא איבד את שיוויון-המשקל שלו, קבלי את התפקיד.“ שכנעו אותו שלא יתן לך את התפקיד. היא לא שיכנעה אותי, אך סירבה מרצונה החופשי, וקיבלה תפ- קיד קטן. הם באו אלי ואמרו לי: „עכשיו כשאתה מועמד לתפקיד מנהל אמנותי,